

Казахстан

Резолюция на Европейския парламент от 15 март 2012 г. относно Казахстан (2012/2553(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид общите разпоредби относно външната дейност на Съюза, установени в член 21 от ДЕС, както и процедурата за сключване на международни споразумения, установена в член 218 от ДФЕС,
- като взе предвид стратегията на ЕС за Централна Азия,
- като взе предвид Споразумението за партньорство и сътрудничество между ЕС и Казахстан, влязло в сила през 1999 г., и по-конкретно член 2 от раздела за общите принципи,
- като взе предвид стратегията на ЕС за ново партньорство с Централна Азия, приета от Европейския съвет на 21-22 юни 2007 г., и своите доклади за напредъка от 24 юни 2008 г. и 28 юни 2010 г.,
- като взе предвид изявлението на Съвета относно Казахстан от 24 май 2011 г.,
- като взе предвид изявленията на ЕС в Постоянния съвет на ОССЕ относно Казахстан от 3 ноември и 22 декември 2011 г. и от 19 януари, 26 януари и 9 февруари 2012 г., както и изявленията на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност Катрин Аштън относно събитията в Жанаозен от 17 декември 2011 г. и относно проведените на 15 януари 2012 г. парламентарни избори в Казахстан от 17 януари 2012 г.,
- като взе предвид изложението на предварителните констатации и заключения на водената от ОССЕ/БДИПЧ мисия за наблюдение на проведените на 15 януари 2012 г. парламентарни избори,
- като взе предвид изявлението относно положението на медиите в Казахстан, направено от представителя на ОССЕ, отговарящ за свободата на медиите, от 25 януари 2012 г.,
- като взе предвид изявлението на директора на Бюрото за демократични институции и права на човека на ОССЕ от 1 февруари 2012 г. относно натиска върху казахстанската опозиция,
- като взе предвид своята резолюция от 15 декември 2011 г. относно стратегията на ЕС за Централна Азия¹,

---

¹ Приети текстове, P7_TA(2011)0588.

- като взе предвид параграф 23 от своята резолюция от 16 февруари 2012 г. относно Съвета на ООН по правата на човека¹,
  - като взе предвид член 110, параграф 4 от своя правилник,
- А. като има предвид, че и ЕС, и Казахстан биха могли да извлекат значителни ползи от задълбоченото сътрудничество и че Парламентът подкрепя тази цел, като същевременно подчертава, че икономическото сътрудничество трябва да върви ръка за ръка с политическо сътрудничество и трябва да се основава на политическа воля за прилагане и спазване на общи ценности, предвид ключовата роля, която играе Казахстан за социално-икономическото развитие на Централна Азия и стабилността и сигурността на региона,
- Б. като има предвид, че преговорите за ново разширено споразумение между ЕС и Казахстан, което следва да замени действащото понастоящем Споразумение за партньорство и сътрудничество, бяха започнати през юни 2011 г.,
- В. като има предвид, че на 17 февруари 2012 г. президентът на Казахстан подписа няколко закона, целящи подобряване на правното основание за трудовите отношения, правата на работниците и социалния диалог и укрепването на независимостта на съдебната система,
- Г. като има предвид, че на 16 декември 2011 г. бяха убити голям брой хора и много други бяха ранени в град Жанаозен в Западен Казахстан, където над 3 000 души участваха в мирна демонстрация на главния площад в подкрепа на исканията на стачкуващите от май петролни работници за по-високо заплащане и по-добри условия и за правото да избират сами кой профсъюз да ги представлява,
- Д. като има предвид, че органите съобщават за убити 17 души, след като, според независими източници и свидетели, полицията атакува протестиращите с откриване на огън по гражданите, в това число по невъоръжени стачкуващи и техните семейства, като има предвид, че след сблъсъците казахстанските органи обявиха извънредно положение и отказаха на журналисти и независими наблюдатели достъп до Жанаозен; като има предвид, че извънредното положение най-накрая беше отменено на 31 януари 2012 г., но че свидетели твърдят, че броят на убитите може да бъде значително по-голям; като има предвид, че местните органи обещаха финансова подкрепа на семействата на хората, загинали по време на събитията,
- Е. като има предвид, че картината за това, какво наистина се е случило в Жанаозен на 16 декември 2011 г., остава неясна; като има предвид, че комуникационните връзки отначало бяха прекъснати от органите, а достъпът до града беше контролиран по силата на извънредно положение, което продължи до 31 януари 2012 г.; като има предвид, че сплашването и ожесточените нападения над независимите медии, заедно с атмосферата на страх сред гражданите, продължават да възпрепятстват появата на по-голяма яснота; като има предвид, че в отговор на събитията в Жанаозен през декември 2011 г. казахстанските органи засилиха цензурата на интернет в страната и понастоящем прилагат инспекция на съдържанието в дълбочина на целия интернет трафик;

---

¹ Приети текстове, P7_TA(2012)0058.

- Ж. като има предвид, че от декември 2011 г. са арестувани около 43 души по обвинения, за които наказанието е до шест години, сред които изтъкнати водачи и активисти от стачката на петролните работници, в т.ч. Талат Сактаганов, Роза Тулетаева и Наталия Ажигалиева; като има предвид, че на 3 февруари 2012 г. голям брой младежи, обвинени в ислямистки дейности, бяха арестувани в град Уралск по подозрение в организиране на масови безредици в Жанаозен;
- З. като има предвид, че президентът на Казахстан призова за пълно разследване на събитията, като създаде правителствена комисия начело с първия заместник министър-председател и покани международни експерти, включително и от ООН, да участват в процеса на разследване; като има предвид, че срещу редица полицейски служители се води разследване за неправомерно откриване на огън, въпреки че досега не е повдигнато обвинение срещу никого,
- И. като има предвид, че се съобщава за измъчване и малтретиране на задържани; като има предвид, че във връзка с това е необходимо да се проведе внушаващо доверие разследване, последвано от целесъобразни правни действия,
- Й. като има предвид, че общите избори, проведени на 15 януари 2012 г., бяха счетени от ОССЕ за несъответстващи на стандартите на ОССЕ поради широко разпространените нередности при гласуването и използването на държавни средства и лозунги за засилване на популярността на управляващата партия, което не осигури необходимите условия за провеждането на истински плуралистични избори, въпреки че този път изборите бяха счетени за добре организирани на техническо ниво,
- К. като има предвид, че на 6 януари 2012 г. президентът на Казахстан подписа Закона за националната сигурност, който засилва правомощията на службите за сигурност и потвърждава, че лица, считани за вредящи на имиджа на страната на световната сцена, могат да бъдат считани за „рушители“ и ще трябва да понесат последствията от това,
- Л. като има предвид, че изминалите няколко месеца бяха белязани с влошаване на положението с правата на човека в Казахстан, както е отразено в декларациите на ЕС в Постоянния съвет на ОССЕ и в неотдавнашните изявления на представителя на ОССЕ, отговарящ за свободата на медиите, и на директора на Бюрото за демократични институции и права на човека на ОССЕ,
- М. като има предвид, че през септември 2011 г. органите приеха закон за религията, задължаващ всички религиозни групи да се пререгистрират и включващ разпоредби, които биха могли да забранят на гражданите на Казахстан свободно да практикуват вярата си; като има предвид освен това, че във всички наскоро приети закони за средствата за масова информация и националната сигурност се включват разпоредби, които укрепват ретроградните елементи на политическата система на Казахстан и противоречат на декларираните амбиции за демократизация,
- Н. като има предвид, че на 8 август 2011 г. градският съд на Актау обяви Наталия Соколова, адвокат на петролните работници, за виновна в „насърчаване на социален раздор“ и „активно участие в незаконни събирания“ и я осъди на 6 години лишаване от свобода,

- О. като има предвид, че очаквайки да укрепи доверието към себе си в международен план, Казахстан пое председателството на ОССЕ през 2010 г. и се ангажира с поредица от демократични реформи и със зачитане на основните принципи на тази организация,
- П. като има предвид, че през последните два месеца опозиционните партии и организации „Алга“, „Азат“ и Социалистическо движение на Казахстан, независимите медии, в т.ч. вестниците „Взгляд“, „Голос републик“ и „Република“ и сателитният телевизионен канал STAN TV, както и независимите профсъюзи, сред които „Жанарту“ и други организации на гражданското общество, станаха мишена за засилени репресии, като бяха задържани, наред с останалите, лидерът на партия „Алга“ Владимир Козлов и главният редактор на „Взгляд“ Игор Винявский; като има предвид, че на 28 януари 2012 г. около 1 000 души в Алмати взеха участие в неразрешен протест срещу репресиите, призовавайки органите да сложат край на политическото преследване,
- Р. като има предвид, че опозиционните партии обявиха планове за протестен митинг на 24 март 2012 г. в Алмати за отбелязване на 100 дни от убийствата в Жанаозен,
- С. като има предвид, че фактът, че г-н Козлов беше арестуван и държан в изолация скоро след завръщането си от срещи с Европейския парламент и Европейската служба за външна дейност, предоставя на ЕС допълнителна причина за безпокойство и подчертава значението на запазването на способността на нашите институции да водят диалог с широк кръг участници в държави – партньори на ЕС, без това да носи неблагоприятни последици за нашите събеседници,
1. Подчертава значението на връзките между ЕС и Казахстан и укрепването на политическото и икономическото сътрудничество, включително в стратегически области като демокрацията, правата на човека, околната среда, енергетиката, търговията и транспорта в допълнение към борбата срещу тероризма, организираната престъпност и трафика на наркотици; подчертава, че миналата година беше белязана от засилено сътрудничество, чести срещи на високо равнище и началото на преговорите за ново споразумение за партньорство и сътрудничество;
  2. Изразява дълбоката си загриженост и поднася съболезнованията си по повод на събитията от 16 декември 2011 г. в Жанаозен, при които загинаха 17 души и други 110 бяха ранени;
  3. Решително осъжда бруталните репресии над демонстрантите от страна на полицейските сили в Жанаозен и призовава за независимо и надеждно разследване на събитията с участие на международни експерти;
  4. Заявява своето намерение да продължи да провежда диалог с участници от гражданското общество като част от отношенията си с Казахстан и в съответствие със своите практики в отношенията си с други трети държави; очаква уважение към тези разговори и подчертава, че не е безчувствен към благосъстоянието на своите партньори;
  5. Счита, че лошото уреждане на трудовия спор в петролния сектор в Западен Казахстан е основната причина за задълбочаването на народното недоволство преди събитията в средата на декември 2011 г.; изразява убеденост, че

признаването на думи и дела на правото на работниците да се организират, показващият взаимно уважение диалог между представители на профсъюзите, работодатели и органи, повторното назначаване на уволнени работници или осигуряването на нови работни места за тях, подкрепата за семействата, страдащи от последиците от неотдавнашните събития, и изграждането на доверие в правоприлагащите органи играят ключова роля за постигането на социален мир и трайна стабилност;

6. Призовава ЕСВД да следи отблизо съдебния процес срещу обвинените в организиране на демонстрациите и да докладва за това на Европейския парламент;
7. Приветства неотдавнашното освобождаване на правозащитника Евгений Жовтис, директор на Международното бюро на Казахстан за правата на човека и правовата държава, и на журналиста от „Время“ Токнияз Кючуков, които получиха амнистия със съдебно решение от 2 февруари 2012 г., след като бяха осъдени на четири години в трудов лагер през септември 2009 г.;
8. Изразява съжаление, че освен горепосоченото има малко на брой изключения от отрицателната тенденция в развитието на положението с правата на човека в Казахстан, която се наблюдава отдавна и напоследък се засилва, и призовава за уверения от страна на казахстанските органи по отношение на безопасността на семействата на арестуваните дейци;
9. Настоятелно призовава казахстанските органи да положат всички усилия за подобряване на положението с правата на човека в страната; подчертава, че напредъкът в преговорите за ново разширено споразумение за партньорство и сътрудничество между ЕС и Казахстан трябва да зависи от напредъка на политическата реформа; насърчава Казахстан да се придържа към собствения си ангажимент за по-нататъшни реформи, за да изгради отворено и демократично общество, включващо независимо гражданско общество и опозиция, зачитаща основните права и правовата държава;
10. Повтаря отново, че неограниченият достъп до информация и комуникации и нецензурираният достъп до интернет (цифрови свободи) са всеобща права и са незаменими за такива права на човека като свободата на изразяване и достъпа до информация, както и за гарантиране на прозрачност и отчетност в публичния живот;
11. Приветства промените в законодателството през последните месеци, целящи да дадат възможност на повече партии да излъчват кандидати за парламентарни избори; отбелязва, че след последните парламентарни избори в новия парламент са представени три партии; изразява съжаление, че на множество опозиционни партии не се разрешава регистрация, и насърчава казахстанските органи да осъществят по-нататъшните реформи, необходими за гарантиране на истински плуралистични избори и за подкрепа на работата на независимите медии и дейностите на НПО;
12. Призовава казахстанските органи приоритетно да разгледат констатациите на ОССЕ/БДИПЧ с цел да се даде възможност на опозицията в страната да играе полагащата ѝ се в едно демократично общество роля, както и да предприемат всички необходими стъпки, за да се съобразят с международните изборни стандарти; призовава ЕСВД да подкрепи Казахстан за справяне с тези въпроси;

13. Отбелязва пътната карта за присъединяването на Казахстан към СТО, което ще допринесе за създаването на равнопоставеност за стопанските общности от двете страни, ще улесни и либерализира търговията и ще изпрати сигнал за сътрудничество и откритост; подчертава, че след присъединяването си Казахстан ще има правно задължение да спазва всички правила на СТО, включително премахването на протекционистки мерки;
14. Изразява възмущението си от лишаването от свобода на опозиционни лидери и журналисти след януари 2012 г. и призовава казахстанските органи да прекратят натиска над опозицията и независимите медии в страната и да освободят всички лишени от свобода по политически причини лица, в това число лидера на партия „Алга“ Владимир Козлов и главния редактор на вестник „Взгляд“ Игор Винявский, както и всички лица, споменати в последните изявления на ЕС в Постоянния съвет на ОССЕ, които все още са задържани; призовава на г-н Козлов да се разреши достъп до най-близките членове на семейството му, включително жена му, и да бъде извършена независима оценка на здравословното му състояние; приветства освобождаването на Наталия Соколова, адвокат на профсъюзите на петролната компания Каражанбасмунай, чиято предишна присъда – шест години затвор – беше намалена на три години пробация; при все това съжалева, че с решение на Върховния съд на г-жа Соколова все още се забранява да участва в профсъюзни дейности по време на периода на пробация;
15. Настоятелно призовава казахстанските органи ускорено да подобрят зачитането на свободата на събрания, сдружаване, изразяване и вероизповедание, в съответствие с препоръките на представителите и органите на ОССЕ и като обръщат сериозно внимание на поетите от Казахстан международни ангажменти, както и на обещанията, направени, преди да се вземе решение Казахстан да поеме председателството на ОССЕ през 2010 г.; обръща внимание на добре подготвения национален план за действие в областта на правата на човека, приет през 2009 г., и настоятелно призовава казахстанските органи да го приложат изцяло;
16. Изразява убеждение, че органите и обществото на Казахстан ще извлекат големи ползи от предприемането на подобни действия, не на последно място по отношение на стабилността и сигурността и връщането към предишното устойчиво повишаване на международния авторитет на страната;
17. Приветства участието след януари 2012 г. на официални представители на Казахстан в открити и конструктивни срещи с членове на ЕП в Европейския парламент, с участието на гражданското общество и НПО, на които те проявиха откритост за разследване на събитията съвместно с международни експерти и обещаха информация относно арестите през последните месеци; очаква тези изявления да бъдат последвани от конкретни действия;
18. Подчертава значението на диалозите относно правата на човека между ЕС и казахстанските органи, на които всички въпроси могат да се разглеждат открито; призовава за укрепване на тези диалози, за да станат по-ефективни и ориентирани към резултати и да дават възможност за включване на участници от гражданското общество;
19. Призовава ЕС и по-специално върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност да наблюдава отблизо събитията, да

поставя пред казахстанските органи всички пораждащи безпокойство въпроси, да предлага помощ и да докладва редовно на Парламента;

20. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Съвета, Комисията, правителствата и парламентите на държавите членки, правителството и парламента на Република Казахстан, както и на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа.